

Het boek 1 Samuël

We gaan een nieuwe fase bekijken in de geschiedenis van het volk Israël. Het is de fase van de koningen. God staat niet meer in rechtstreekse verbinding met het volk d.m.v. de priesterdienst, maar in indirecte zin d.m.v. profeten en de koningen. Zoals het de koning vergaat, zo vergaat het het volk.

In 1 Samuël begint de geschiedenis van Saul en David. Het slot van het boek Ruth liet ons zien dat er geen leider was voor het volk. Iedereen deed wat goed was in zijn eigen ogen. Het is altijd Gods verlangen geweest de Koning te zijn in de harten van zijn volk. In uiterlijke zin heeft Hij daarvoor een koning nodig die Hem volledig is toegewijd. Het volk wilde wel een uiterlijke koning, maar niet dat de HEER koning over hen zou zijn.

De HERE zeide tot Samuël: Luister naar het volk, in alles wat zij tot u zeggen, want niet ú hebben zij verworpen, maar Mij hebben zij verworpen, dat Ik geen koning over hen zou zijn.
8:7

God liet het volk waarschuwen (8:9-18) maar het volk weigerde te luisteren. In genade voorzag God uiteindelijk toch in een koning die Hem kon vertegenwoordigen, een man naar zijn hart (13:14): David.

In Egypte en de woestijn	In Kanaän onder de Richteren	In Kanaän onder de koningen	In Assyrië en Babylon in ballingschap
Onder Faraó en Mozes	Onder Richteren	Onder koningen	Onder vreemde overheersers
660 jaar	360 jaar	460 jaar	160 jaar
Pentateuch	Jozua-Ruth	1 Samuël-2 Kronieken	Ezra-Esther

De vroege Joodse canon heeft de boeken 1 en 2 Samuël als 1 boek. De samenvatting van deze beide boeken is:

Eli, de ark en Samuël	Samuël en Saul	Saul en David	David, koning over Juda	David, koning over heel Israël
1Sm1	9	16	2Sm2	5 24

De 3 hoofdpersonen van dit boek zijn Samuël, Saul en David.

Samuël ('Gehoord door God'): Samuël wordt gezien als de tweede grote leider naast Mozes in het Oude Testament (*Mozes en Aäron waren onder zijn priesters, Samuël onder hen die zijn naam aanriepen; zij riepen tot de HERE en Hij antwoordde hun. Ps99:6; Maar de HERE zeide tot mij: Al stond Mozes met Samuël vóór Mij, dan zou mijn ziel zich toch niet tot dit volk neigen: weg met hen, uit mijn ogen, laat hen heengaan! Jr15:1*). Deze laatste tekst laat zien dat Samuël zelfs met Mozes de functie had van priester namens het volk voor God. Samuël was de laatste richter van het volk en de eerste van een nieuwe orde van profeten (1Sm3:20).

En al de profeten, van Samuël af en vervolgens, zovelen er hebben gesproken, hebben ook deze dagen aangekondigd. Hd3:24

Saul ('Gevraagd, geleend'): Was de eerste koning van Israël, gekozen als een jonge man uit de stam van Benjamin. Fysiek een reus (1Sm10:23); qua karakter eerlijk, genereus en verlegen, bescheiden. Hoewel God hem de troon gaf, diskwalificeerde hij zichzelf driemaal als de juiste koning voor Israël.

Goede punten van Saul	Vervallen uiteindelijk in
Indrukwekkende verschijning 9:2	Trots 18:8
Initiatiefrijk 11:7	Rebellie 20:31
Moed 13:3	Roekeloosheid 14:24
Geestvervuld 11:6	Bezeten door boze geest 16:14

Saul is een treffend voorbeeld van wat Paulus schrijft aan de Galaten: *Zijt gij zó onverstandig? Gij zijt begonnen met de Geest, eindigt gij nu met het vlees (3:3)?* Was Saul een gelovige die eindigde in 'het vlees' of was hij nooit echt met zijn hart bekeerd? Daarover lopen de meningen uiteen. Ik geloof zelf dat hij een type is van de en nooit echt bekeerd is geweest.

David ('Geliefde'): Een man naar Gods hart die gedurende 70 jaar 'de raad Gods heeft gediend (Hd13:34).' De grootste koning die Israël heeft gekend. Een man vol passie, actie, gevoeligheid, poëzie, loyaliteit, gerechtigheid, moed, vrijgevig en zachtmoedigheid. Maar liefst 58 keer wordt naar hem verwezen in het NT. Ondanks zijn vreselijke zonde met Batseba en de moord op Uria, blijft zijn eerlijkheid, bekeerlijkheid en berouwvolle hart een voorbeeld voor ons.

Saul	David	Salomo	Scheuring van Zuidelijk rijk het rijk weggevoerd	Noordelijk rijk weggevoerd
1043	1011	971	931	722 586
			Babylonische ballingschap	Assyrische ballingschap

Bovenstaande tabel is erg belangrijk om de geschiedenis van Israël goed te verstaan. Het rijk scheurde in tweeën in Juda en Israël. Beiden werden uiteindelijk weggevoerd in ballingschap.

De indeling van het boek

1. Samuël's geboorte en roeping (1:1-4:1a)

Elkana en Hanna kunnen geen kinderen krijgen en ontvangen op gebed van Hanna een zoon: Samuël. Deze wordt na zijn jongste kinderjaren aan de HEER opgedragen om dienst te doen in de tempel.

Daarom sta ik hem aan de HERE af; zolang hij leeft, zij hij aan de HERE afgestaan. En hij boog zich daar voor de HERE neer. 1:28

Vanaf 2:11 lezen we over de slechtheid van Eli's zonen. Ze ontheiligden de tempel op een vreselijke manier (2:22!). Eli was niet bij machte om er iets aan te doen. Een man Gods spreekt het oordeel uit over het huis van Eli (2:27v.). In hoofdstuk 3 begint de roeping van Samuël.

2. De ark van de HEER (4:1b-7:2)

De Israëlieten dachten werkelijk dat de fysieke aanwezigheid van de ark van de HEER hen overwinningen zou bezorgen zonder een hart dat ootmoedig was naar de HEER toe. De ark viel in de handen van de Filistijnen waar het grote schade aanrichtte en de plagen van God over de Filistijnen afriep.

Zwaar drukte de hand des HEREN op de Asdodieten en Hij verbijsterde hen: Hij sloeg hen met builen, zowel Asdod als het omliggende gebied. 5:6

Uiteindelijk sturen de Filistijnen de ark terug naar Israël waar hij 20 jaar verbleef in Kirjath-Jearim.

3. Samuël de richter (7:3-8:22)

Samuël riep het volk op zich te bekeren tot de HEER. Toen Israël dat deed bevrijdde God hen uit de handen van de Filistijnen (7:7-14). In Hfst8 komt het verzoek naar Samuël om een koning, waarna hij het volk waarschuwt.

4. Saul de koning (9:1-12:25)

Saul, zoekend naar de ezellen van zijn vader, werd uitgekozen om koning te zijn.

Terwijl hij zich omkeerde om van Samuël weg te gaan, schonk God hem een ander hart. En al de genoemde tekenen geschieden op die dag. Toen zij daar te Gibeon kwamen, zie, een schare profeten trad hem tegemoet; de Geest Gods greep hem aan en hij geraakte onder hen in geestvervoering. En allen die hem van vroeger kenden, zagen hoe hij met de profeten profeteerde; en men zeide tot elkander: Wat is toch de zoon van Kis overkomen? Is Saul ook onder de profeten? 10:9-11

Toen de Ammonieten Jabes in Gilead bedreigden, riep Saul een leger bij elkaar verdreef de Ammonieten. Deze overwinning was aanleiding tot grote feestvreugde en dank aan God, en het volk bevestigde het koningschap van Saul voor de 2^e keer (11:14-15). In Hfst12 lezen we een afscheidsrede van Samuël waarin hij het volk op het hart drukt t God te blijven dienen:

En Samuël zeide tot het volk: Vreest niet; wel hebt gij al dit kwaad bedreven, maar wijkt niet langer van de HERE af, dient de HERE met uw ganse hart. Gij zult niet afwijken achter de ijdelheden, die baten noch redden kunnen; slechts ijdelheid zijn zij. Want de HERE zal zijn volk niet verstoten, om der wille van zijn grote naam. De HERE heeft immers verkozen u tot zijn volk te maken. Wat mij betreft, het zij verre van mij, dat ik tegen de HERE zou zondigen door op te houden voor u te bidden; ik zal u de goede en rechte weg leren. Vreest slechts de HERE

en dient Hem trouw met uw ganse hart, want ziet, welke grote dingen Hij onder u gedaan heeft. Maar indien gij toch kwaad doet, zult gij zowel als uw koning weggevaagd worden. (12:20-25)

5. Saul afgewezen (13:1-15:35)

Saul is een 'type' van de mens die in eigen kracht God wil dienen. Hij is uiterlijk een gelovige, maar uiteindelijk wil hij God niet echt gehoorzamen als het er op aankomt. Vanaf deze hoofdstukken laat Saul zijn ware aard zien.

1. Hij neemt de rol van priester over om het volk te paaien (13:8-14). Samuël had gezegd dat hij 7 dagen moest wachten, maar Sauls ongeduld brengt hem ertoe zelf het offer te brengen.
2. Hij zweert een dwaze eed (14:24-26) die hij later op een dwaze manier probeert uit te voeren.
3. Hij voerde Gods opdracht niet uit om de Amelekieten en alles wat ze bezaten om te brengen. Saul spaarde de beste exemplaren van de schapen en de runderen om die aan de HEER te offeren (15:9) waarop God sprak tot Samuël:

Toen kwam het woord des HEREN tot Samuël: Het berouwt Mij, dat Ik Saul tot koning heb aangesteld, want hij heeft zich van Mij afgekeerd en mijn bevelen niet uitgevoerd. Hierop ontroerde Samuël hevig en hij riep tot de HERE de gehele nacht. (15:10-11)

6. David gezalfd (16:1-17:58)

David is een 'type' van de mens die zich onderwerpt aan God en zo lijkt op Christus, die de grote 'David' is. Hij is degene die God heeft uitgekozen om de ware koning te zijn van zijn volk. David is zozeer een type van Christus dat God de naam David gebruikt als Hij spreekt over de komende Messias (Ez34:23, 24, zie ook Ez37:24,25). David is een type van Christus die Koning is terwijl nog niet al zijn vijanden aan Hem zijn onderworpen. Dit zal zijn in het Vrederijk (zie 1Ko15:25 waarin staat dat Jezus koning moet zijn totdat al zijn vijanden aan zijn voeten zijn onderworpen. Daarna zal Hij de 'Salomo' zijn, waar vrede en gerechtigheid op aarde zal wonen en alle vijanden zullen zijn verslagen).

Samuël leert dat God het hart aanziet en niet het uiterlijk van de mens (16:8). Treffend is het dat de Geest van God David aangrijpt na zijn zalving terwijl een boze geest Saul aangrijpt (16:13-14). David gaat aan het hof de citer bespelen zodat de boze geest van Saul wijkt (16:23).

In Hfst17 blijkt de kracht van Davids vertrouwen in God; hij verslaat Goliath, een type van satan.

7. David vlucht voor Saul (18:1-21:9)

Sauls aanvankelijke liefde voor David (16:21) verandert in haat vanwege diens lof van het volk (18:8,9). Saul begon te vrezen voor zijn troon. David sluit een bijzondere vriendschap met de zoon van Saul, Jonathan (18:1). Saul probeert vanaf nu David te doden. Hij roeide de stad Nob uit toen hij ontdekte dat de priester van Nob David van voedsel had voorzien (21:1-9;22:7-19). Aan het eind van Hfst20 nemen David en Jonathan afscheid.

8. David als vluchteling (21:10-28:2)

David moest vuchten voor Saul, maar David bleef zijn loyaliteit aan Saul betuigen door hem te sparen als hij hem had kunnen doden. Saul reageerde steeds weer met spijt, maar die

sloeg al snel weer om in moordzucht. In Hfst25 trouwt David met Abigail, de vrouw van Nabal (die David op een grove manier behandelde en kort daarna stierf). David sluit zich vervolgens aan bij de Filistijnen (27:1-3) om aan Saul te ontkomen. Achis, de koning van Gath, gaf David de stad Ziklag. En David werd Achis' ondergeschikte (formeel). David gebruikte de veilige relatie met de Filistijnen om in het geheim zijn positie in Juda en de Negev te versterken. Hij vernietigde de nomadische stammen in dat gebied, bracht de buit naar Achis en liet Achis in de waan dat hij de Judeërs had beroofd. Uiteindelijk vertrouwden de vorsten van de Filistijnen David niet en verwijderden hem uit het leger voor de laatste veldslag tegen Saul.

9. De laatste dagen van Sauls regering (28:3-31:13)

Sauls grote zonde in Hfst28 is dat hij een medium bezoekt om de geest van Samuël uit de dood op te roepen. Hij is wanhopig op zoek naar raad voor zijn laatste veldslag. Samuël verschijnt inderdaad, tot grote ontsteltenis van het medium, en kondigt het einde aan over Saul:

De HERE heeft gedaan, zoals Hij door mijn dienst gesproken had: de HERE heeft het koningschap uit uw hand gescheurd en aan uw naaste, aan David, gegeven. Omdat gij naar de HERE niet geluisterd hebt en zijn brandende toorn over Amalek niet hebt doen komen, daarom heeft de HERE u op deze dag dit aangedaan. De HERE zal ook Israël met u in de macht der Filistijnen geven, en morgen zult gij met uw zonen bij mij zijn. Ook het leger van Israël zal de HERE in de macht der Filistijnen geven.

In het laatste Hfst van dit boek sterft Saul inderdaad, zoals aangekondigd door Samuël. Hij valt in zijn eigen zwaard en sterft (hoewel er in 2Sm1 een ander verslag staat waarbij Saul alsnog in leven was na deze daad en gedood werd door een Israëliet). Daarbij stierven ook drie zonen van Saul, onder wie Jonathan. De Filistijnen hingen het lijk van Saul aan de muur van Bet-San en legden zijn wapenrusting in de tempel van Astarte. Zo eindigt het trieste leven van een man, die zijn roeping niet waar heeft gemaakt.